

PM Kvalitetsuppföljning bostad med särskild service och daglig verksamhet LSS, 2021

Dnr SN21/66

Inledning

Socialförvaltningen har genomfört kvalitetsuppföljning riktad mot bostad med särskild service (gruppboende/serviceboende) och daglig verksamhet, LSS i Ekerö kommun. Uppföljningen planerades att genomföras hösten 2020 men eftersom Coronapandemin ianspråk tog stora resurser togs beslut om att genomföra uppföljningen våren 2021 istället.

Uppföljningen omfattar beskrivning av hur vård- och omsorg samt hälso- och sjukvård bedrivs inom LSS inom kommunens egen regi samt upphandlad verksamhet. Därtill innehåller uppföljningen följande områden; organisation och personal, systematiskt kvalitetsarbete, genomförandeplan, läkemedelshantering, rehabilitering, hygien, munhälsa, avvikelshantering och samverkan.

Metod

Socialförvaltningen har skickat ut enkätfrågor till respektive enhetschef/verksamhetschef inom LSS (grupp- och serviceboende och daglig verksamhet), en enkät till hälso- och sjukvårdsteamet LSS, samt frågor till ansvariga husläkarmottagningar; Ekerö vårdcentral och Stenhamra hälsocentral. Vidare har uppföljande möte mellan kvalitetsutvecklare Erika Brinkesjö, Medicinskt ansvarig sjuksköterska (Mas) Annicka Pantzar och respektive enhetschef/verksamhetschef genomförts för dialog angående inkomna enkätsvar.

Därtill har apotekare tillsammans med Mas skickat ut en enkät som besvarats av medarbetare som erhållit en delegering från ansvarig distriktssköterska och sjuksköterska i hälso- och sjukvårdsteamet LSS.

Bakgrund

Verksamheterna har varit fullt sysselsatta det senaste året med att förhindra smittspridning av Corona och skydda brukare från att insjukna i Covid-19. Stort fokus har varit kompetenshöjning inom området basal hygien samt korrekt arbetsdräkt och en stor utmaning har varit att utbilda alla medarbetare gällande korrekt användning av personlig skyddsutrustning. Ytterligare svårigheter i början av pandemin var att det förelåg brist på skyddsutrustning. Stor sjukfrånvaro har förekommit i perioder ute i verksamheterna vilket försvårat arbetet med brukarna. Samtidigt har medarbetarna hjälpts åt och ställt upp att arbeta i andra verksamheter, hjälpt till där behovet av insatser och personal varit som störst. Det har förekommit konstaterad Covid-19 smitta på ett par LSS boendeenheter där smittspårning har fått genomföras. Därtill har provtagning genomförts på brukare där symtombilden varit som hos Covid-19 sjuka, där övriga provsvar varit negativa. Daglig verksamhet har i perioder varit stängd utifrån risk för smittspridning.

Kvalitetsuppföljningen omfattar följande verksamheter:

GRUPPBOSTAD	SERVICEBOSTAD	DAGLIGA VERKSAMHETER
Ekerö gruppbostad	Ångbåten servicebostad	Hundterapi
Skärvik gruppbostad	Ärlan servicebostad	InSperia inkl. musikterapi
Svalan gruppbostad	Tegel servicebostad	Hundpatrullen inkl. hundterapi
Brunna gruppbostad	Kultur servicebostad	Creo inkl. konstterapi
Solbacken gruppbostad (Drivs from dec. 2018 av Attendo AB) *	Pråmvägen servicebostad	Floravägen
	Roshagen servicebostad, (Drivs from maj 2019 av Attendo AB) *	Tornvillan Park- och trädgård
		Arbetsstøtt
		Eken

* Drivs på entreprenad av Ekerö kommun

Organisation och personal

Under året som varit har det förekommit organisatoriska förändringar för grupp- och servicebostäder samt daglig verksamhet inom egen regi i form av att tidigare produktionsområde omsorg i maj 2020 övergick från kommunstyrelsen till socialnämnden och där socialförvaltningen bildades. Organisationsförändringen har inneburit att verksamheterna inom egen regi, som tidigare tillhörde sektion LSS, övergick till verksamhetsområde funktionsnedsättning, med ny verksamhetschef från tidigare sektionschef och ny ansvarig socialchef från tidigare produktionschef.

Ytterligare en organisationsförändring för daglig verksamhet är att enheten IAM har bytt namn till arbetsstøtt och riktar sig till personer inom LSS och SoL där syftet är att få ut människor på arbetsmarknaden. För Roshagen och Solbacken som drivs på entreprenad av Attendo AB har inga organisatoriska förändringar förekommit det senaste året.

Verksamheterna skall ansvara för att medarbetarna har för de individuella uppgifterna adekvat utbildning och nödvändig kompetens. Med adekvat utbildning för omsorgspersonal avser minst gymnasial vårdutbildning eller liknande vid rekrytering. Av samtliga medarbetare i verksamheterna har 85% den utbildning som efterfrågas. Resterande 15% har nödvändig kompetens i form av bland annat lång erfarenhet i arbete med målgruppen.

Kvalitetsarbete

Verksamheterna ska arbeta systematiskt med kvalitet i enlighet med Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete SOSFS 2011:9. Samtliga verksamheter arbetar på olika sätt att involvera medarbetarna i

kvalitetsarbetet. Bland annat genomgång av synpunkter och klagomål, avvikelser samt orsaker och förbättringsförslag diskuteras på arbetsplatsträffar. Vidare arbetar egen regi verksamheterna med måltavlor, vilket innebär att de bryter ner socialnämndens mål till verksamhetsnivå. Det framkommer från några enhetschefer inom egen regi att verksamheterna behöver få en tydligare arbetsgång gällande egenkontroller.

Brukarna ska även involveras i det systematiska kvalitetsarbetet i verksamheterna och på flera boendeenheter har regelbundna boendemöten, andra enheter har individuella samtal med brukarna för att fånga upp intressen, behov och förbättringar. På daglig verksamhet förekommer jobb-/morgonmöten. Brukarna involveras även gällande resultaten från de kontinuerliga brukarundersökningarna som genomförs vartannat år inom egen regi och varje år inom verksamheterna som drivs på entreprenad.

På respektive grupp- och servicebostad finns rutiner om hur verksamheten och medarbetarna ska hantera brukares privata medel. Dock framkommer efterfrågan från vissa verksamheter inom egen regi av övergripande rutiner för hantering av privata medel på socialförvaltningen. På daglig verksamhet finns inga lokala rutiner eftersom verksamheten och medarbetarna inte stödjer brukarna i hantering av privata medel.

Genomförandeplan

Vid tidpunkt för uppföljning (2 april) bodde totalt 59 brukare på grupp- eller servicebostäder i Ekerö kommun som samtliga har en individuell aktuell genomförandeplan. På daglig verksamhet var 80 personer beviljade insatsen där samtliga brukare har en individuell aktuell genomförandeplan.

Samverkan

Samverkan mellan verksamheterna och biståndshandläggarna på myndighet har fungerat bra under året, där verksamheterna upplever snabb återkoppling. Verksamheterna och handläggarna har haft samverkansmöten samt tätare kontakt gällande brukarna. Medarbetare från daglig verksamhet har under Coronapandemin arbetat på vissa boendeenheter inom egen regi på grund av stort personalbortfall där i perioder.

Vidare upplever verksamheterna samverkan med hälso- och sjukvårdsteamet som väl fungerande och som en trygghet för medarbetarna. Teamet upplevs som engagerade och tillgängliga, men det framkommer också att det skulle finnas behov av forum för samverkan mellan hälso- och sjukvårdsteamet och enhetscheferna inom egen regi.

Hälso- och sjukvårdsteamet LSS lyfter att samverkan med husläkarmottagningarna har förbättrats under året eftersom de deltagit i veckovisa s.k. klustermöten. Det har varit särskilt värdefullt då det varit mycket logistik/ planering gällande provtagning/smittspårning och vaccinering gällande brukare inom LSS enheterna. Våra två husläkarmottagningar Ekerö vårdcentral och Stenhamra hälsocentral uppger detsamma att samverkan fungerar mycket bra, speciellt gentemot våra två sjuksköterskor i Hälso- och sjukvårdsteamet LSS.

Uppföljningen visar också att det finns behov av utveckling/tydliggörande gällande samverkan mellan daglig verksamhet och boendeenheterna inom egen regi.

Delegeringar

Merparten av medarbetarna har erhållit en skriftlig delegering från distriktssköterska/sjuksköterska i hälso- och sjukvårdsteamet LSS, gällande läkemedelshantering. Sammanlagt har hälso- och sjukvårdsteamet utfärdat 156 delegeringar avseende läkemedelshantering. En del mer avancerade hälso- och sjukvårdsuppgifter har delegerats till medarbetare inom LSS, såsom sondmatning, samt insulinadministrering.

Läkemedelshantering

Mas har tillsammans med apotekare skickat ut en enkät till samtliga delegerade medarbetare att svara på inför den årliga läkemedelsgranskningen. Inget platsbesök genomfördes med anledning av pandemin. Därtill genomförde Mas, apotekare och enhetschef för hälso- och sjukvårdsteamet LSS samt distriktssköterska och sjuksköterska genomgång via Teams efter sammanställning av samtliga enkätsvar från verksamheterna. Distriktssköterska och sjuksköterska från hälso- och sjukvårdsteamet ska presentera enkätsvaren till respektive verksamhet som besvarat enkäten, för att få samsyn över de eventuella förbättringsåtgärder som behöver vidtas för att ytterligare kunna stärka patientsäkerheten gällande läkemedelshantering.

Fördjupade läkemedelsgenomgångar

I husläkares förfrågningsunderlag (2019) står: För de patienter som omfattas av lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade – LSS ska en årlig fördjupad läkemedelsgenomgång göras. Enkla och fördjupade läkemedelsgenomgångar ska göras enligt HSLF-FS 2017:37 och SLL:s riktlinjer.

Utifrån rådande pandemi har läkemedelsgenomgångar inte blivit utförda inom LSS i den omfattning som Region Stockholm skrivit in i kravspecifikationen gällande husläkaruppdraget. Däremot meddelar distriktssköterska/sjuksköterska att brukarna har träffat läkare på vårdcentral för genomgång av läkemedelsförskrivningar när behov har funnits.

Tandvårdsutbildning

Inom uppdraget uppsökande verksamhet har leverantören Folktandvården AB från och med april 2020 tagit över uppdraget från tidigare Frisk Mun AB. Leverantörens uppgift förutom att genomföra munhälsobedömningar är även att genomföra utbildning för personal på boendeenheterna i munvård/ munhälsa. Utbildning har inte genomförts under 2020 eller 2021. Mas har ställt fråga till Folktandvården om det finns möjlighet att ordna med digitala utbildningstillfällen under 2021 till medarbetare inom LSS-verksamheterna. Svar inväntas.

Synpunkter och avvikelser

Sammanlagt har det under 2020 inkommit 62 synpunkter och klagomål till verksamheterna. Samtliga verksamheter informerar brukarna och anhöriga om möjligheten att lämna synpunkter och klagomål till verksamheten bland annat genom brukarmöten och utskick till anhöriga och godmän, men hänvisar också till Ekerö kommuns hemsida. I vissa

verksamheter finns synpunktsblanketter uppsatta samt förslagslåda på en av Attendos verksamheter.

De hälso- och sjukvårdsavvikelser som är mest kända inom boendeenheterna avser läkemedel och fall. Vid granskning av enkätsvaren från läkemedelsgranskningen rapporterar verksamheterna att de gärna ser ett digitalt avvikelsesystem istället för pappersblanketter/signeringslistor används.

Basala hygienrutiner och korrekt arbetsdräkt

Samtliga enhetschefer uppger att de och medarbetarna väsentligt ökat sina kunskaper gällande basal hygien och korrekt arbetsdräkt. De flesta medarbetarna har enligt uppgift från enhetscheferna genomfört webbutbildning på Vårdhygien Stockholms hemsida: Följsamhet till basala hygienrutiner.

Föreskriften (SOSFS 2015:10) om basal hygien i vård och omsorg (gäller from 1 januari, 2016) innehåller hygienkrav (följsamhet till basala hygienrutiner samt korrekt arbetsdräkt) som inte enbart ska följas inom hälso- och sjukvården utan även inom verksamheter som omfattas av socialtjänstlagen (2001:453) och lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS. Lagen ska följas där medarbetare i sitt arbete utför vårdtagarnära insatser/arbetsmoment som innebär fysisk kontakt med brukare.

Under våren har verksamheterna haft möjlighet att genomföra en egenkontrollpunktprevalensmätning (PPM) gällande följsamhet till basala hygienrutiner och korrekt arbetsdräkt. PPM innebär att medarbetare observerar varandra i samband med vårdtagarnära arbete. Syftet är att se/observera hur följsamheten till basala hygienrutiner och korrekt arbetsdräkt är. Mätningen genomfördes inte av samtliga verksamheter eftersom det enligt enhetscheferna var svårt att hinna med. Några ansåg också att syftet med mätningen var otydligt. Mätningen planeras därför att istället genomföras med förbättrad framförhållning till hösten.

Rehabilitering/ Habilitering

Tillgänglighet till arbetsterapeut i hälso- och sjukvårdsteamet har möjliggjort att förskrivningar av hjälpmedel ökat till brukarna och att brukarna därmed i större utsträckning kunnat bibehålla sin självständighet. Arbetsterapeuten har utbildat medarbetarna i bemötande, användande av kognitivt stöd, givit instruktioner gällande hjälpmedel samt visat på förflyttningsteknik.

Arbetsterapeuten har genomfört 38 stycken köp, hyra och förskrivningar/förtroendeförskrivningar av hjälpmedel senaste året till brukare inom LSS. Det har bland annat omfattat förskrivning av rollatorer, rullstolar, lyftselar toalettförhöjningar, veckotavlur, tyngdtäcke, höftbälten till rullstol samt en mängd tillbehör till rullstolar och sängar.

Sjukgymnast tillsammans med arbetsterapeut upprättar s.k. hälsoärenden (tidigare vårdplan) vilket innebär att de genomför individuella bedömningar utifrån brukarnas fysiska kompetens och förutsättningar samt planerar in adekvata åtgärder samt genomför

uppföljningar. De flesta insatser som utförs av arbetsterapeut och sjukgymnast avser att uppmåna till aktivitet i vardagen, att bibehålla samt utnyttja personens egna resurser.

Sammanfattning och bedömning

Utifrån uppföljningen är den sammantagna bedömningen att det ges en god vård och omsorg samt säker hälso- och sjukvård inom bostad med särskild service och daglig verksamhet LSS.

Av uppföljningen framkommer att det har varit ett utmanande år för verksamheterna. Året har varit präglad dels av en stor organisationsförändring (egen regi) och dels av pandemin, där verksamheter varit fullt sysselsatta senaste året med att förhindra smittspridning av Corona och skydda brukare från att insjukna i Covid-19.